

OKRĘGOWA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W SŁUPSKU

76-200 SŁUPSK ul. Poniatowskiego 4 NIP 839 196 85 71 tel. (59) 842 78 63
NUMER KONTA: PKO I O/Słupsk 90 1020 4649 0000 7202 0003 1898 fax (59) 727 34 60
L. Dz. 1142/2025 Słupsk, dnia 09.07.2025 r.

Pani
Mariola Łodzińska
Prezes
Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Warszawie

Dotyczy pisma:
NIPiP-NRPiP-DM.0023.77.2025.MK z dn. 24 czerwca 2025 r.

Szanowna Pani Prezes,

W związku z toczącym się procesem legislacyjnym dotyczącym **projektu ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw**, dalej zwanego „**Projektem Zmieniającym**”, Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Słupsku przekazuje analizę skutków proponowanych regulacji.

Celem niniejszego pisma jest przedstawienie kluczowych wniosków z przeprowadzonej analizy, aby wesprzeć proces wypracowania wspólnego stanowiska całego samorządu zawodowego w tej sprawie. Poniższy dokument zawiera ocenę wpływu Projektu Zmieniającego na status prawny, kompetencje oraz nowe obowiązki samorządu pielęgniarek i położnych.

Status Prawny Samorządu Zawodowego Pielęgniarek i Położnych w Świetle Projektu Zmieniającego

Analiza Definicji „Podmiotu Publicznego” i Implikacje dla Samorządu Zawodowego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z art. 2 ust. 4 *Ustawy o samorządzie*, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych oraz okręgowe izby pielęgniarek i położnych są jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną. Samorząd ten, z mocy ustawy, realizuje zadania publiczne, do których należy przede wszystkim sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodów pielęgniarki i położnej

w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony (art. 2 ust. 1 *Ustawy o samorządzie*), a także m.in. prowadzenie rejestrów pielęgniarek i położnych, które warunkują prawo wykonywania zawodu.

Projekt Zmieniający w art. 1 pkt 3 wprowadza do *Ustawy o informatyzacji* nową, znacznie szerszą definicję „podmiotu publicznego”. Kluczowy dla samorządu zawodowego jest projektowany art. 2 ust. 1 pkt 3, który za podmiot publiczny uznaje „inne niż określone w pkt 1 osoby prawne utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego”.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że w świetle proponowanych zmian zarówno Naczelna Izba, jak i okręgowe izby pielęgniarek i położnych zostaną objęte zakresem podmiotowym *Ustawy o informatyzacji* w pełnym zakresie. Izby posiadają osobowość prawną, zostały utworzone na mocy ustawy w celu realizacji zadań publicznych o fundamentalnym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, a ich działalność nie ma charakteru przemysłowego ani handlowego. Tym samym w sposób niebudzący wątpliwości wpisują się w nową definicję „podmiotu publicznego”. Co więcej, nawet gdyby podjęto próbę odmiennej interpretacji, projektowany art. 2 ust. 1a *Ustawy o informatyzacji* stanowi dodatkowe zabezpieczenie, obejmując regulacjami również „podmiot inny niż podmiot publiczny, realizujący zadania publiczne na podstawie odrębnych przepisów”. Status ten rodzi fundamentalne konsekwencje dla całokształtu funkcjonowania samorządu.

Konsekwencje Nowego Statusu: De Facto Ograniczenie Ustawowej Niezależności Samorządu

Fundamentalną zasadą ustrojową samorządu zawodowego, wyrażoną w art. 2 ust. 2 *Ustawy o samorządzie*, jest jego niezależność w wykonywaniu swoich zadań i podleganie wyłącznie przepisom prawa. Oznacza to autonomię w realizacji jego misji i zadań, bez nieuprawnionej ingerencji organów państwa.

Projekt Zmieniający, choć nie ingeruje bezpośrednio w merytoryczne kompetencje samorządu, takie jak treść zasad etyki zawodowej czy procedury odpowiedzialności zawodowej, w sposób istotny ograniczy jego faktyczną niezależność. Ograniczenie to przybierze formę zależności technologicznej i proceduralnej od administracji rządowej. Poprzez nałożenie obowiązku stosowania się do centralnie zdefiniowanych standardów technicznych (Architektura Informacyjna Państwa), sformalizowanych procedur (oceny interoperacyjności) i narzuconych narzędzi (Repozytorium Interoperacyjności, System Inwentaryzacji Systemów Teleinformatycznych), państwo wkracza głęboko w sferę autonomii operacyjnej i organizacyjnej samorządu. Aby móc legalnie i sprawnie prowadzić rejestr czy zarządzać swoimi systemami informatycznymi, samorząd będzie musiał uzyskać i utrzymywać zgodność z ramami technicznymi definiowanymi przez organ administracji rządowej – ministra właściwego do spraw informatyzacji. W ten sposób, pod pozorem technicznej modernizacji, tworzy się nowa, silna forma zależności samorządu od władzy wykonawczej.

Szczegółowa Analiza Nowych Obowiązków i Ich Wpływu na Działalność Izb

Włączenie samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych w reżim prawny *Ustawy o informatyzacji* nakłada na okręgowe izby oraz Izbę Naczelną szereg nowych, skomplikowanych i kosztownych obowiązków o charakterze technicznym, administracyjnym i sprawozdawczym.

Wymogi w Zakresie Systemów Teleinformatycznych i Rejestrów Publicznych

Największe zmiany dotkną kluczowego zadania samorządu, jakim jest prowadzenie okręgowych rejestrów pielęgniarek i położnych, które w świetle nowych przepisów stają się „rejestrami publicznymi”.

1. Obowiązek weryfikacji danych z rejestrem PESEL

Projektowany art. 14 ust. 3 *Ustawy o informatyzacji* (wprowadzany przez art. 1 pkt 13 Projektu Zmieniającego) nakłada na podmiot prowadzący rejestr publiczny zawierający dane osób fizycznych obowiązek dokonywania uprzedniej weryfikacji danych wprowadzanych po raz pierwszy do tego rejestru pod względem zgodności z danymi zgromadzonymi w rejestrze PESEL.

- **Implikacje:** Stanowi to fundamentalną zmianę w procesie stwierdzania i przyznawania prawa wykonywania zawodu oraz wpisu do rejestru. Realizacja tego obowiązku będzie wymagała budowy bezpiecznego, zautomatyzowanego połączenia (interfejsu) między systemem informatycznym izby a systemem centralnym PESEL. Każda rozbieżność danych (np. inna pisownia nazwiska, inny adres) będzie musiała być wyjaśniana przed dokonaniem wpisu, co może znacząco wydłużyć i skomplikować proces rejestracji nowych członków samorządu.

2. Obowiązek zgodności z Architekturą Informacyjną Państwa (AIP) i utrzymania API

Projekt Zmieniający wprowadza dwa powiązane ze sobą, niezwykle wymagające obowiązki techniczne:

- **Zgodność z AIP:** Projektowany art. 13 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o informatyzacji* nakłada wymóg zgodności wszystkich systemów teleinformatycznych używanych przez podmiot publiczny z pryncypiami, standardami, wytycznymi i rekomendacjami Architektury Informacyjnej Państwa. Oznacza to konieczność przeprowadzenia audytu istniejących systemów izb, a następnie ich kosztownej modernizacji lub nawet całkowitej wymiany, jeśli nie będą one spełniać centralnie narzuconych standardów architektonicznych. Jest to proces ciągłej adaptacji, a nie jednorazowe działanie.
- **Rozwój i utrzymanie API:** Projektowany art. 13 ust. 5 *Ustawy o informatyzacji* zobowiązuje do opracowania i zapewnienia aktualności szczegółowej dokumentacji interfejsu programistycznego aplikacji (API) dla systemów izby. Jest to zadanie deweloperskie, które wymaga od izb albo zatrudnienia programistów, albo zlecenia zewnętrznym, wyspecjalizowanym firmom stworzenia i stałego utrzymywania API, co generuje wysokie i trwałe koszty.

Obowiązki Sprawozdawcze i Proceduralne

Potencjalne Skutki Finansowe i Administracyjne

Implementacja wyżej wymienionych obowiązków wiąże się z ogromnymi kosztami. Należy tu wymienić koszty inwestycyjne (budowa interfejsów, modernizacja lub wymiana systemów), koszty stałe (utrzymanie API, opłaty licencyjne, koszty personelu IT) oraz koszty administracyjne (czas pracy pracowników oddelegowanych do sprawozdawczości, przeprowadzania ocen interoperacyjności, udziału w inwentaryzacji).

Należy z całą mocą podkreślić, że w Ocenie Skutków Regulacji dołączonej do Projektu Zmieniającego **nie przewidziano żadnych dedykowanych środków finansowych dla samorządów zawodowych** na realizację tych zadań. Działalność samorządu pielęgniarek i położnych finansowana jest ze składek jego członków. Wniosek jest zatem nieunikniony: koszty implementacji znowelizowanej *Ustawy o informatyzacji* zostaną w całości przeniesione na członków samorządu poprzez konieczność podwyższenia składek członkowskich lub drastyczne cięcia w innych, kluczowych obszarach działalności statutowej, takich jak kształcenie podyplomowe czy pomoc socjalna. Mamy tu do czynienia z klasycznym przykładem nałożenia na samorząd niefinansowanego mandatu.

Poniższa tabela syntetyzuje kluczowe obowiązki i ich konsekwencje.

Nowy Obowiązek	Podstawa Prawna w Projekcie Zmieniającym	Implikacje Techniczne	Implikacje Administracyjne	Szacowane Skutki Finansowe
Weryfikacja danych z rejestrem PESEL	Art. 1 pkt 13 (nowy art. 14 ust. 3)	Budowa bezpiecznego interfejsu do systemu PESEL; modyfikacja systemu rejestru izby.	Zmiana procedur rejestracyjnych; obsługa przypadków niezgodności danych.	Wysokie, jednorazowe koszty wdrożenia; stałe koszty utrzymania połączenia.
Zgodność z Architekturą Informacyjną Państwa (AIP)	Art. 1 pkt 11 (nowy art. 13 ust. 1 pkt 3)	Audyt i modernizacja/ wymiana wszystkich systemów IT izby.	Ciągłe monitorowanie standardów AIP; prowadzenie dokumentacji zgodności.	Potencjalnie bardzo wysokie koszty inwestycyjne; stałe koszty utrzymania zgodności.

Stworzenie i utrzymanie API	Art. 1 pkt 11 (nowy art. 13 ust. 5)	Projektowanie, budowa i dokumentowanie API dla kluczowych systemów.	Zarządzanie wersjami API; obsługa zapytań od podmiotów zewnętrznych.	Znaczące koszty rozwoju oprogramowania i jego utrzymania.
Publikacja danych w Repozytorium Interoperacyjności	Art. 1 pkt 10 (nowy art. 12k)	Przygotowanie danych (metadanych, info o API) w wymaganych formatach.	Regularna aktualizacja danych w centralnym repozytorium; wyznaczenie odpowiedzialnych pracowników.	Stałe koszty administracyjne (czas pracy personelu).
Krajowa Ocena Interoperacyjności	Art. 1 pkt 10 (nowy art. 12n)	Brak bezpośrednich, ale pośrednie – spowolnienie rozwoju technicznego.	Przeprowadzanie złożonych analiz i przygotowywanie raportów przed każdą zmianą w systemie.	Wysokie koszty administracyjne i potencjalne koszty ekspertyz zewnętrznych.
Udział w inwentaryzacji i SIST	Art. 1 pkt 22 (nowe art. 20ga-20gc)	Brak.	Okresowe wprowadzanie i aktualizacja szczegółowych danych o systemach IT izby.	Stałe, choć relatywnie niskie, koszty administracyjne.

Problem Aktualności Danych w Rejestrze i Propozycja Rozwiązania Systemowego

Transformacja Rejestru Pielęgniarek i Położnych w usługę danych czasu rzeczywistego, wymuszona przez Projekt Zmieniający, uwypukla krytyczny problem, jakim jest zapewnienie aktualności i poprawności zgromadzonych w nim informacji. Obecnie, zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 5 *Ustawy o samorządzie*, obowiązek aktualizacji danych spoczywa wyłącznie na członkach samorządu. Doświadczenie praktyczne izb okręgowych jednoznacznie pokazuje, że przy braku skutecznych sankcji, skłonność do regularnego zgłaszania zmian (np. miejsca pracy, nazwiska, uzyskanych kwalifikacji) jest niska. Stwarza to poważne ryzyko operacyjne – nieaktualne dane w rejestrze, który ma być źródłem prawdy dla całego systemu ochrony zdrowia, mogą prowadzić do błędnych decyzji i podważać zaufanie do nowej, cyfrowej usługi.

Projekt Zmieniający częściowo adresuje ten problem, wprowadzając w nowelizowanym art. 14 ust. 3 *Ustawy o informatyzacji* obowiązek weryfikacji danych wprowadzanych do rejestru "**po raz pierwszy**" z danymi w rejestrze PESEL. Jest to krok w dobrym kierunku, zapewniający poprawność danych na etapie ich pierwotnego wprowadzenia. Projekt nie wprowadza jednak żadnych mechanizmów automatycznej, bieżącej aktualizacji danych, które uległy zmianie już po wpisaniu pielęgniarki lub położnej do rejestru. Luka ta sprawia, że kluczowy problem jakości danych pozostaje nierozwiązany.

Aby w pełni zautomatyzować proces i zapewnić wymaganą jakość danych, konieczne jest przyznanie okręgowym izbom pielęgniarek i położnych uprawnienia do proaktywnego pozyskiwania informacji z innych kluczowych rejestrów państwowych. W tym celu proponuje się wprowadzenie zmiany w *Ustawie o zawodach*.

Proponowany zapis w *Ustawie o zawodach pielęgniarki i położnej*:

Art. 48a. ust. 1. W celu zapewnienia aktualności i poprawności danych, o których mowa w art. 44 ust. 1, okręgowe rady pielęgniarek i położnych są uprawnione do pozyskiwania, w drodze teletransmisji danych i bez konieczności składania odrębnych wniosków, informacji z następujących rejestrów publicznych w zakresie niezbędnym do weryfikacji lub automatycznej aktualizacji danych w rejestrze pielęgniarek i położnych:

1. z rejestru PESEL – w zakresie zmian danych osobowych i adresowych pielęgniarki lub położnej;
2. z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w zakresie informacji o aktualnych i byłych pracodawcach, okresach zatrudnienia oraz o fakcie wyrejestrowania z ubezpieczeń w związku z ustaniem zatrudnienia;
3. z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) – w zakresie informacji o rozpoczęciu, zawieszeniu, wznowieniu i zakończeniu prowadzenia indywidualnej lub grupowej praktyki zawodowej;
4. z Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce "POL-on" – w zakresie informacji o uzyskanych tytułach zawodowych, stopniach naukowych i tytułach naukowych.

Art. 48a. ust. 2. Udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na zasadach określonych w art. 15 *Ustawy o informatyzacji*, po zawarciu stosownych porozumień pomiędzy Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych a podmiotami prowadzącymi odpowiednie rejestry.

Uzasadnienie proponowanej zmiany:

- **Rozwiązanie problemu u źródła:** Proponowana zmiana bezpośrednio adresuje problem nieaktualnych danych, automatyzując proces po stronie administracji i zdejmując ten obowiązek z indywidualnych członków samorządu.
- **Zapewnienie jakości danych:** W sytuacji, gdy Rejestr Pielęgniarek i Położnych staje się usługą danych dla całego systemu ochrony zdrowia (np. dla szpitali, NFZ), jego wiarygodność i aktualność nabierają krytycznego znaczenia. Automatyczna aktualizacja danych z autorytatywnych źródeł (ZUS, CEIDG, POL-on, PESEL) jest najskuteczniejszym sposobem na zapewnienie tej jakości.

- **Realizacja zasady "once-only":** Zmiana jest zgodna z unijną i krajową strategią cyfryzacji, opartą na zasadzie jednorazowości, zgodnie z którą obywatel nie powinien być zmuszany do wielokrotnego podawania tych samych informacji różnym organom administracji publicznej.
- **Zwiększenie efektywności:** Automatyzacja procesu znacząco obniży koszty administracyjne po stronie izb, związane z ręczną obsługą wniosków o aktualizację danych i wyjaśnianiem niezgodności.

Wpływ Projektu na Prawa i Obowiązki Członków Samorządu

Projekt Zmieniający nie nakłada nowych obowiązków bezpośrednio na indywidualne pielęgniarki i położne w ramach wykonywania przez nie zawodu. Ich obowiązki, takie jak konieczność aktualizacji danych w rejestrze, wynikające z art. 19 *Ustawy o zawodach*, pozostają bez zmian.

Należy jednak zwrócić uwagę na istotne skutki pośrednie. Po pierwsze, jak wskazano powyżej, członkowie samorządu poniosą finansowe konsekwencje wdrożenia nowych regulacji poprzez wzrost składek członkowskich. Po drugie, rozbudowa interoperacyjności i obowiązek tworzenia publicznie dostępnych API dla rejestru zawodowego, który zawiera dane osobowe, w tym dane wrażliwe, znacząco zwiększa ryzyko naruszenia bezpieczeństwa tych danych. Wymusi to na izbach konieczność poniesienia dodatkowych, znacznych nakładów na cyberbezpieczeństwo, co również obciąży ich budżet.

Zmiany w Zakresie Nadzoru i Kontroli nad Działalnością Samorządu

Projekt Zmieniający w art. 2 nowelizuje również *Ustawę o kontroli*, wprowadzając cyfryzację procedur kontrolnych, w tym możliwość prowadzenia kontroli zdalnych i wykorzystywania dowodów w postaci elektronicznej. Zgodnie z art. 9 *Ustawy o samorządzie*, Minister Zdrowia sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w zakresie zgodności z prawem. Ponieważ *Ustawa o kontroli* ma zastosowanie do kontroli wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej przez inne podmioty, nowe, cyfrowe narzędzia kontrolne będą mogły być wykorzystywane przez Ministra Zdrowia w ramach sprawowanego nadzoru.

Należy dostrzec tu pewną synergię. Z jednej strony Projekt Zmieniający daje administracji centralnej (poprzez Repozytorium Interoperacyjności i system SIST) pełen wgląd w infrastrukturę techniczną i zasoby danych izb. Z drugiej strony, wyposaża organy nadzoru w nowoczesne, cyfrowe narzędzia do przeprowadzania kontroli. Połączenie tych dwóch elementów znacząco wzmacnia pozycję organu nadzorującego. Rada musi być przygotowana na nową jakość nadzoru ze strony Ministra Zdrowia – nadzoru opartego na danych, realizowanego za pomocą skutecznych narzędzi cyfrowych, co może prowadzić do bardziej szczegółowej i wnikliwej kontroli działalności Izby.

Wnioski

Analiza Projektu Zmieniającego prowadzi do następujących wniosków:

1. Projekt stanowi fundamentalną zmianę w otoczeniu prawnym samorządu zawodowego, narzucając mu status „podmiotu publicznego” i włączając go w scentralizowany, państwowy system informatyzacji.

2. Nowe regulacje nakładają na izby pielęgniarek i położnych szereg kosztownych i skomplikowanych obowiązków technicznych i administracyjnych, które stanowią niefinansowany mandat, obciążający budżet samorządu, a w konsekwencji jego członków.
3. Proponowane zmiany, choć wprowadzane pod hasłem modernizacji i interoperacyjności, prowadzą do faktycznego ograniczenia autonomii operacyjnej samorządu i wzmocnienia mechanizmów kontroli państwowej.

Z wyrazami szacunku

**Przewodniczący
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Słupsku**

Słowniczek Aktów Prawnych

- **Projekt Zmieniający** – projekt ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (numer z wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów: UC44).
- **Ustawa o informatyzacji** – ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
- **Ustawa o samorządzie** – ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych.
- **Ustawa o zawodach** – ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.
- **Ustawa o kontroli** – ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.